

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

แนวทางการเพิ่มผลผลิตปูทะเลในบ่อดินโดยใช้วัสดุหลบซ่อนต่างกัน

Improved on Increasing Production of Mud crab Scylla sarrata (Forsk.)
in Pond by Using Shelter Different

นายธนากร เหมะสถล

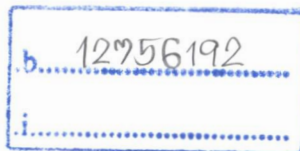
นายสิวกกร ผลสุขการ

นายอภิชาติ คุรุทสุวรรณ

RDH

ช 2312

2554

สาขา.....

เลขทะเบียน 141504

รับเดือนปี 16 ส.ค. 2559

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) แนวทางการเพิ่มผลผลิตปุทุทะเลในบ่อดินโดยใช้วัสดุหลบซ่อนต่างกัน

แหล่งเงิน รายได้.....

ประจำปีงบประมาณ.....2554.....จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน.....180,000.....บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย.....1.....ปี ตั้งแต่...ตุลาคม 2553...ถึง...กันยายน 2554.....

ธนาคาร เหมะสถล , ศิวกร ผลสุขการ และอภิชาติ คุรุทสุวรรณ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร ม.6 ตำบล ชุมโค อำเภอปะทิว

จังหวัดชุมพร 86160 อีเมล khtanako@kmitl.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาการเพิ่มผลผลิตปุทุทะเลในบ่อดินโดยใช้วัสดุหลบซ่อน แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ชุดการทดลองๆละ 6 ซ้ำ ประกอบด้วย ชุดการทดลองที่ 1 ไม่ใส่วัสดุหลบซ่อน(ชุดควบคุม) ชุดการทดลองที่ 2 ใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลบซ่อน ชุดการทดลองที่ 3 ใช้ยางรถยนต์(เก่า)เป็นวัสดุหลบซ่อน วางแผนการทดลองแบบสุ่มตลอด น้ำหนักปุทุทะเลเริ่มต้นเฉลี่ย 100-200 กรัม เลี้ยงในกระชังขนาด 6x4x2 เมตร ในบ่อดิน ปล่อยปุทุทะเล อัตรา 120 ตัวต่อกระชัง ระยะเวลา 4 เดือน ผลการทดลองพบว่า ปุทุทะเลมีอัตราการเจริญเติบโต, อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$) โดยปุทุทะเล ชุดการทดลองที่ 2 มีน้ำหนักเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ดีที่สุดเท่ากับ 194.94 กรัม และอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ เท่ากับ 5.44 ผลของอัตราการรอดตาย พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) โดยปุทุทะเล ชุดการทดลองที่ 2 มีอัตราการรอดตาย สูงที่สุดเท่ากับ 69.83 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณผลผลิต พบว่า ชุดการทดลองที่ 1, 2 และ 3 มีผลผลิตปุทุทะเล เมื่อสิ้นสุดการทดลอง เท่ากับ 77.74 , 126.17 และ 103.29 กิโลกรัม ตามลำดับ

คำสำคัญ : ผลผลิต, ปุทุทะเล, วัสดุหลบซ่อน

Research Title : Improved on Increasing Production of Mud crab *Scylla serrata* (Forsk.) in Pond
by Using Shelter Different

Researcher : Tanakorn Haemasaton¹, Sivakorn Polsukkran² and Apichat Krutsuwan³.

Faculty : Agricultural Technology¹, Basic Subject², Food Agricultural and Energy Center³ .....

Department : King Mongkuts Institute of Technology Ladkrabang Chumphon Campus...

Abstract

The study of Mud Crabs production enhancement using sheltered materials was divided into three treatments of six replications. Treatment 1: no sheltered materials used (controlled treatment), Treatment 2: use sheltered materials from bamboo, Treatment 3: use sheltered materials from old tyres. The treatments were carried using completely randomized design (CRD). The Mud Crab's weight was averagely about 100-200 grams cultured in ponds using floating net cages of 6x4x2 meters. The deployment rate of Mud Crabs was 120 crabs per cages within 4 months. The result showed that there wasn't any statistical significance difference towards the Mud Crabs growth rate and the food conversion ratio ($p>0.05$). The Mud Crabs of treatment 2 gained the highest average weight of 194.94 grams and the food conversion ratio of 5.44. As for the survival rate, it showed a statistical significance difference ($p<0.05$). The Mud Crabs in treatment 2 gained the highest survival rate of 69.83 percent. And the production quantity of treatment 1, 2, and 3 was equivalent to 77.74, 126.17 and 103.29 kilogram, respectively.

Keywords : Production, Mud Crab , Shelter.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ คณะผู้ร่วมวิจัย และนักศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การประมง และผู้มีส่วนร่วมทุกท่าน ที่ทำให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ สำเร็จไปได้ด้วยดี การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร เงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

นายธนากร เหมะสถล
นายสิวักร ผลสุขการ
นายอภิชาติ คุรุทสุวรรณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	1
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 ชีวิตวิทยาบางประการของปูทะเล	3
2.2 วงจรชีวิตของปูทะเล	3
2.3 อาหารและลักษณะการกินอาหาร	4
2.4 การเจริญเติบโต	4
2.5 การลอกคราบ	5
2.6 ฤดูกาลผสมพันธุ์และวางไข่	6
2.7 สภาวะแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อปูทะเล	6
2.8 รูปแบบการเลี้ยงปูทะเล	7
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	8
3.1 การเตรียม วัสดุอุปกรณ์	8
3.2 การเตรียมการทดลอง	8
3.3 การวางแผนการทดลอง	9
3.4 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง	9
3.5 สถานที่ทำการทดลอง	10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลและการวิจารณ์ผลการวิจัย	11
4.1 การเจริญเติบโต (Growth)	11
4.1.1 น้ำหนักเพิ่มเฉลี่ย	11
4.1.2 ความกว้างกระดูกเพิ่มเฉลี่ย	11
4.1.3 น้ำหนักเพิ่มต่อวัน	11
4.2 อัตราการรอดตาย	15
4.3 อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ	15
4.4 ปริมาณผลผลิต	16
4.5 คุณภาพน้ำ	17
4.6 วิจัยผลการทดลอง	17
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	19
เอกสารอ้างอิง	20
ภาคผนวก	21
ภาคผนวก ก ภาพการทดลอง	22
ภาคผนวก ข สรุปรายงานการเงิน	27
ประวัตินักวิจัย	29

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 น้ำหนักที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ย (กรัม/ตัว) ของปูทะเลในการเลี้ยงที่มีวัสดุหลบซ่อนต่างกัน ระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน	12
4.2 ความกว้างกระดองเพิ่มขึ้นเฉลี่ย (เซนติเมตร/ตัว) ของปูทะเลในการเลี้ยงที่มีวัสดุหลบซ่อน ต่างกันระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน	13
4.3 น้ำหนักเพิ่มต่อวันของปูทะเลในการเลี้ยงที่มีวัสดุหลบซ่อนต่างกัน ระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน	15
4.4 การรอดตาย (เปอร์เซ็นต์) ของปูทะเลในการเลี้ยงที่มีวัสดุหลบซ่อนต่างกัน	15
4.5 อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อของปูทะเลในการเลี้ยงที่มีวัสดุหลบซ่อนต่างกัน	16

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
4.1 แผนภูมิแสดงน้ำหนักรูททะเลระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน	12
4.2 แสดงน้ำหนักรูททะเลระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน	13
4.3 แผนภูมิแสดงความกว้างกระดองเพิ่มเฉลี่ยรูททะเลระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน	14
4.4 แสดงความกว้างของกระดองรูททะเลระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน	14
4.4 แสดงเปรียบเทียบปูขนาดต่างๆ ระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน	16
ภาพภาคผนวก	23

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปูทะเล *Scylla serrata* (Forsk.) เป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่งของไทย ที่นิยมเลี้ยงกันอย่างแพร่หลาย และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจาก ได้รับความนิยมในการบริโภคสูงมาก ทั้งคุณค่าทางอาหาร และรสชาติของเนื้อปู ทนต่อสภาพแวดล้อม มีอัตราการเจริญเติบโตดี ปูทะเลพบกระจายอยู่ทั่วไปในแหล่งน้ำกร่อย ป่าชายเลน และปากแม่น้ำที่มีน้ำทะเลท่วมถึง โดยชุกชุมอยู่ตามไต้รากไม้หรือเนินดินบริเวณชายฝั่งทะเลทั้งฝ่ายอ่าวไทยและอันดามัน โดยเฉพาะที่ชุกชุมในบริเวณที่เป็นหาดโคลน หรือเลนที่มีป่าแสมและโกงกาง ตั้งแต่อ่าวไทยฝั่งตะวันออก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ระยอง ตราด ชลบุรี บริเวณอ่าวไทยตอนใน ได้แก่ สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และอ่าวไทยฝั่งตะวันตกมีชุกชุมที่จังหวัดชุมพร ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ตรัง ส่วนที่ฝั่งอันดามันมีชุกชุมที่จังหวัดระนอง กระบี่ พังงา และสตูล เป็นต้น (สุภชัย, 2538; รัชฎา และสำรวย, 2540)

ปัจจุบัน พบว่าปูทะเลในธรรมชาติมีปริมาณลดลงมากเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งอาศัยวางไข่ ถูกทำลาย แต่ความต้องการของผู้บริโภคมีเพิ่มมากขึ้น เกษตรกรจึงหันมาเลี้ยงปูทะเลในบ่อดินมากขึ้นเพื่อสร้างรายได้แก่ครอบครัว เนื่องจากปูทะเลมีราคาแพง ราคาขายกันตามร้านอาหารและภัตตาคารประมาณกิโลกรัมละ 250-300 ส่วนราคาหน้าฟาร์มอยู่ระหว่างกิโลกรัมละ 170-200 บาท รูปแบบการเลี้ยงได้ทั้งเป็นปูนุ่ม และปูนุน และปูไข่ จังหวัดชุมพรเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีพื้นที่ติดชายทะเลและมีการเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งกันมาก รวมถึงปูทะเลด้วย แต่ปัญหาที่เกษตรกรพบและมีผลกระทบต่อการผลิต คือ ปูกินกันเองเวลาลอกคราบ

ดังนั้นแนวทางการเลี้ยงปูทะเลโดยใส่วัสดุหลบซ่อนที่หาง่าย ในท้องถื่น หรือวัสดุที่ทิ้งไปโดยเปล่าประโยชน์ กลับมาใช้ประโยชน์ โดยใช้เป็นแหล่งหลบซ่อนของปูที่เลี้ยงในบ่อดิน น่าจะเป็นแนวทางในการลดปัญหาปูกินกันเองได้ระดับหนึ่ง และเป็นวิธีการเลี้ยงที่เลียนแบบธรรมชาติ เพื่อการเพิ่มผลผลิตของปูทะเล อีกทั้งบ่อดินที่ใช้เลี้ยงปูทะเลนั้น ใช้บ่อดินที่เกษตรกรทิ้งวางเปล่า เลิกจากการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ซึ่งเป็นการนำพื้นที่กลับมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าอีกทางหนึ่งด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการเจริญเติบโต และอัตราการรอดตายของปูทะเลในบ่อดินที่ใช้วัสดุหลบซ่อนต่างชนิด
2. เพื่อเปรียบเทียบผลผลิตของปูทะเลในบ่อดินที่ใช้วัสดุหลบซ่อนต่างกัน

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

แนวทางการเพิ่มผลผลิตปุ๋ยมะเดื่อในบ่อดิน โดยใช้วัสดุหลบซ้อนต่างกัน โดยในบ่อดินใช้วงกบเป็นช่องสี่เหลี่ยม ขนาด 6x4x2 เมตร จำนวน 18 ชุด ปล่อยปุ๋ยมะเดื่อ ขนาด 100-200 กรัม ลงในบ่อ อัตราการปล่อย 5 ตัว/ตารางเมตร (120 ตัว/ชุด) ใส่ ไม้ไผ่ และยางรถยนต์เก่า ลงในบ่อเพื่อใช้เป็นวัสดุหลบซ้อน ระหว่างการเลี้ยงมีการวัดคุณภาพน้ำทุกๆ 7 วัน เปลี่ยนถ่ายน้ำประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ 7 วัน/ครั้ง ทำการเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตด้านน้ำหนัก-ความยาว และผลผลิตเดือนละครั้ง และวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตเมื่อสิ้นสุดการทดลอง

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถทราบการเจริญเติบโต อัตราการรอดตาย และผลผลิตปุ๋ยมะเดื่อ จากวิธีการเลี้ยงได้ และเป็นการใช้วัสดุ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้เป็นวัสดุหลบซ้อน ในการเลี้ยงปุ๋ยมะเดื่อในบ่อดินเพื่อลดปัญหาการกินกันเองของปู เป็นแนวทางการเพิ่มผลผลิตการเลี้ยงปุ๋ยมะเดื่อในบ่อดินของเกษตรกรในพื้นที่ ให้มากขึ้น และเป็นการใช้ประโยชน์จากบ่อกุ้งร้างในการที่จะพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในท้องถิ่นต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ชีวิตวิทยาบางประการของปูทะเล

อนุกรมวิธาน Phylum Mollusca

Class Crustacea

Family Portunidae

Genus Scylla

Species *Scylla serrata* Forskal

ปูทะเลมีส่วนประกอบของโครงสร้าง คือ มีส่วนหัวกับอกรวมกันเรียกว่า Cephalo thorax ส่วนนี้จะมีกระดองห่อหุ้มไว้ ลักษณะภายนอกที่สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนคือ ลำตัวของปูได้วิวัฒนาการโดยเปลี่ยนแปลงไปเป็นแผ่นบางๆ เรียกว่า “จับปิ้ง” พบอยู่ใต้กระดอง จับปิ้งเป็นอวัยวะที่ใช้เป็นที่อุ้มพุงไข่ของแม่ปู และยังเป็นอวัยวะที่ใช้แยกเพศได้อีกด้วย ในเพศเมียจับปิ้งจะมีลักษณะกว้างปลายมนกลมกว่าของเพศผู้ กระดองของปูทะเลมีลักษณะเป็นรูปไข่ มีส่วนยาวแคบกว่าส่วนกว้างของกระดอง ด้านหน้าระหว่างตามีหนามแหลม 6 อัน เรียงกัน และมีหนามเรียงจากตาไปทางด้านซ้าย-ขวา ของกระดองด้านละ 9 อัน ตาของปูทะเลเป็นตารวม ประกอบด้วยตาเล็กๆ เป็นจำนวนมาก และยังมีก้านตาช่วยในการชูลูกตาออกมาภายนอก เบ้า และหดกลับเข้าไปได้ ปูทะเลมีขา 5 คู่ ขาคู่แรกอยู่หน้าสุด มีขนาดใหญ่่มาก เรียกว่า “ก้ามปู” ใช้จับเหยื่อกินและป้องกันตัว ปลายสุดของขาคู่ที่ 2-4 มีลักษณะแหลมเรียกว่า “ขาเดิน” ทำหน้าที่ในการเดินเคลื่อนที่ ส่วนขาคู่ที่ 5 ซึ่งเป็นคู่สุดท้ายเรียกว่า “ขาว่ายน้ำ” ตอนปลายสุดของขาคู่นี้มีลักษณะแบบคล้ายใบพาย ปูทะเลมีเลือดสีฟ้าใส ๆ มีสารประกอบพวกทองแดงปนอยู่ในเลือด เมื่อได้รับบาดเจ็บเลือดใสๆ จะไหลออกมามีลักษณะข้นๆ เมื่อโดนความร้อนจะกลายเป็นสีขาวขุ่นคล้ายครีม (บรรจง และบุญรัตน์, 2545)

2.2 วงจรชีวิตของปูทะเล

ปูทะเลเป็นสัตว์น้ำกร่อยประเภทหนึ่งที่มีการอพยพย้ายถิ่น เพื่อการแพร่พันธุ์ โดยปูเพศเมียจะอพยพจากแหล่งหากินในบริเวณเขตน้ำกร่อยออกไปวางไข่ในทะเล ซึ่งจากการอพยพนี้ จะมีขึ้นภายหลังจากที่ได้ผ่านการจับคู่ผสมพันธุ์แล้ว และในขณะที่กำลังเดินทางสู่ทะเล ปูบางตัวอาจจะปล่อยไข่ออกมาไว้ที่ส่วนท้อง ลูกปูวัยอ่อนมีอยู่ 2 ระยะ ได้แก่ ระยะ Zoea 1-5 และ Megalopa 1 ระยะ ในระยะ Zoea เป็นระยะที่ระยะยาวค้ำวัยน้ำยังไม่อยู่ในสภาพที่จะใช้งานได้ จึงต้องลอยหากินไปตามกระแสน้ำ เมื่อเข้าระยะ Megalopa จะมีการว่ายน้ำกลับกับการหยุดเกาะอยู่กับที่เป็นครั้งคราวซึ่งถือได้ว่าระยะนี้เริ่มมีการแพร่กระจายเข้ามาหากินในบริเวณน้ำกร่อย เมื่อลูกปูลอกคราบจากระยะ Megalopa เป็นตัวปูที่มีลักษณะเหมือนพ่อแม่ทุกประการ จะต้องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หากินอยู่ในแหล่งน้ำกร่อยได้อย่างอิสระ หลังจากนั้นปูเพศเมียที่สมบูรณ์เพศและผ่านการจับคู่ผสมพันธุ์แล้ว จะอพยพออกไปวางไข่ (สุภชัย,2543)

2.3 อาหารและลักษณะการกินอาหาร

ปูทะเลเป็นสัตว์ออกหากินในเวลาากลางคืน โดยออกจากที่หลบซ่อน หลังจากดวงอาทิตย์ตกไปแล้ว ประมาณ 1 ชั่วโมง และเข้าที่หลบซ่อนก่อนหน้าดวงอาทิตย์ขึ้นเพียงเล็กน้อยหรือหลังจากนั้นประมาณ 30 นาที ดังนั้น แสงและอาหารจึงมีอิทธิพลต่อการปรากฏตัวอยู่ภายนอกที่หลบซ่อน สำหรับอาหารที่ตรวจพบในกระเพาะอาหารของปูทะเล ได้แก่ หอยฝาเดียว หอยสองฝา กุ้ง ปู ปลา และเศษพืช ซึ่งปูจะชอบกินปูด้วยกันเองมากที่สุด ปูทะเลจะไม่กินอาหารที่มีการเคลื่อนที่ หรือสามารถหลบหนีได้ดี เช่น ปลาและกุ้ง การขุดปูทะเลในบ่อดิน พบว่า ปูจะออกจากที่หลบซ่อนเมื่อได้รับน้ำใหม่ และสามารถให้อาหารได้ทันทีหลังจากเก็บน้ำเต็มบ่อแล้ว (นิวัตร,2547) เมื่อปูทะเลกินอาหาร พบว่าอวัยวะสำคัญที่ใช้ในการดักจับเหยื่อ และตรวจสอบวัสดุต่างๆ ว่าเป็นอาหารหรือไม่ คือ ส่วนปลายของขาเดิน อาหารจะถูกส่งเข้าไปในปากผ่านไปถึงกระเพาะแล้วออกสู่ลำไส้ใหญ่ ซึ่งทอดผ่านจับปิ้ง ในที่สุดกากอาหารจะถูกถ่ายออกมาทางปล้องปลายสุดของจับปิ้ง การเลือกแหล่งหากินของปูทะเลนั้น ปูแต่ละวัยหากินในอาณาบริเวณที่แตกต่างกันกล่าวคือ ปูวัยอ่อน เป็นกลุ่มที่หากินในบริเวณป่าเลน ขณะที่น้ำทะเลได้ลดลงแล้ว ปูวัยรุ่น เป็นพวกอาศัย การขึ้นของน้ำเข้ามาหากินในบริเวณป่าเลนและกลับลงสู่ทะเลไปพร้อม ๆ กับน้ำทะเล และปูโตเต็มวัย มีการแพร่กระจายเข้ามาหากินพร้อมกับระดับน้ำที่สูงขึ้นเช่นกัน แต่ส่วนใหญ่จะตระเวนอยู่ในระดับลึกกว่าแนวน้ำลงต่ำสุด (รัชฎา และอนุวัฒน์, 2536)

2.4 การเจริญเติบโต

ปูทะเลเจริญเติบโตอาศัยการลอกคราบ เนื่องจากกระดูกของปูเป็นสารประกอบพวกหินปูนที่มีความแข็งแรงมาก จึงไม่สามารถยืดขยายตัวออกไปได้ เมื่อเจริญเติบโตเต็มที่คือ มีเนื้อแน่นเต็มกระดูก ก็จะมีการลอกคราบ เพื่อขยายขนาด (การเพิ่มน้ำหนักและขนาดตัว) โดยการสร้างกระดูกใหม่มาแทนที่ ระยะเวลาในการลอกคราบของปูจะเพิ่มมากขึ้นตามอายุของปู เมื่อปูทะเลลอกคราบใหม่ๆ นั้น กระดองใหม่จะนิ่ม ผิวเปลือกย่น เรียกว่า "ปูนิ่ม" ซึ่งต่อมาจะค่อยๆ ตึงและแข็งตัวขึ้น ในระยะที่เป็นปูนิ่มจะเป็นระยะที่ปูมีความอ่อนแอมากที่สุด เทบจะเคลื่อนไหวไม่ได้ จึงต้องหาที่หลบซ่อนตัวให้พ้นจากศัตรู ระยะเวลาตั้งแต่ลอกคราบหลบซ่อนจนกระทั่งกระดูกใหม่แข็งแรงสมบูรณ์เต็มที่แล้วสามารถออกมาจากที่ซ่อนได้กินเวลาประมาณ 7 วัน (บรรจง และบุญรัตน์, 2545) Beck (1995) กล่าวว่า การใส่วัสดุหลบซ่อนในบ่อมีผลทำให้ปูมีความปลอดภัยจากการถูกกิน และยังเป็นการดึงดูดให้ปูเข้ามาหลบโดยเฉพาะปูตัวเมียในช่วงที่จะวางไข่ Narejo, et al.2003. รายงานว่าในการทดลองเลี้ยงปลาไหลน้ำจืด (*Monopterus albus* (Hamilton)) เป็นเวลา 12 เดือนในบ่อซีเมนต์ โดยน้ำหนักเฉลี่ยเริ่มต้น 35.5 กรัม และทำการใส่วัสดุหลบซ่อน 3 ชนิด และไม่ใส่วัสดุหลบซ่อน(ชุดควบคุม) เมื่อสิ้นสุดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทดลองพบว่าการเลี้ยงโดยใส่วัสดุหลบซ่อน 3 ชนิด ปลาไหลมีน้ำหนักเฉลี่ย เท่ากับ 89.30 , 118.13 และ 69.50 กรัมตามลำดับ ในขณะที่ชุดควบคุม มีน้ำหนักเท่ากับ 60.43 กรัม และพบว่าปลาไหลในบ่อที่ใส่วัสดุหลบซ่อนมีอัตราการรอดตายเท่ากับ 80 , 100 และ 70 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ และชุดควบคุมมีอัตราการรอดตาย 50 เปอร์เซ็นต์

2.5 การลอกคราบ

การลอกคราบเป็นกลไกสำคัญในการดำรงชีวิตของสัตว์พวกครัสเตเชีย เนื่องจากเป็นกลไกที่เกี่ยวข้องกับสรีรวิทยาและมีผลในการเพิ่มขนาดและน้ำหนักหรือมีการเจริญเติบโตขึ้น เดิมทีคำว่า “การลอกคราบ” (Molting) มักจะใช้ในความหมายของการที่สัตว์มีการสลัดคราบซึ่งเป็น โครงร่างที่ห่อหุ้มร่างกาย (Exoskeleton) ออกจากร่างกาย ต่อมาความหมายของคำว่า “การลอกคราบ” จะหมายถึงกลไกหรือกระบวนการต่างๆที่เตรียมพร้อมเพื่อให้เกิดการลอกคราบรวมทั้งกิจกรรมหลังจากการลอกคราบ อาทิ เช่น การดูดน้ำเข้าสู่ร่างกายเพื่อขยายขนาดและสร้างเนื้อเยื่อใหม่เป็นต้น (จิราภรณ์, 2533)

ปูทะเลจะมีขนาดใหญ่ขึ้นเมื่อมีการลอกคราบซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านสรีรวิทยาของปู โดยเริ่มจากการสะสมอาหารที่จำเป็นสำหรับการลอกคราบ โดยเฉพาะแคลเซียมทำให้ในเลือดปูมีแคลเซียมสูงกว่าปกติ แคลเซียมบางส่วนจะถูกดึงออกมาจากเปลือกเก่าเพื่อนำกลับไปใช้ในการสร้างเปลือกใหม่ ระยะเวลาในการลอกคราบและขนาดหลังการลอกคราบจะขึ้นอยู่กับอายุและขนาดของปู ปูที่มีขนาดเล็กจะลอกคราบบ่อยกว่าปูขนาดใหญ่ระยะเวลาที่ปูลอกคราบจนกระดองแข็งใหม่ใช้เวลาประมาณ 7 วัน ปัจจัยที่มีผลต่อการลอกคราบของปูทะเล ได้แก่ แสง อุณหภูมิ ความเค็มของน้ำทะเล ระบบฮอร์โมน และความสมบูรณ์ของร่างกาย ปูนึ้มที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต้องอยู่ในระยะการลอกคราบใหม่ไม่เกิน 4 ชั่วโมงกระดองจะยังนิ่มนำไปปรุงอาหารได้ ถ้าเกิน 4 ชั่วโมง ปูจะมีกระดองแข็งแต่จะไม่มีเนื้อเรียกว่า “ปูโพรง” และลักษณะพิเศษอีกอย่างหนึ่งของปูนึ้มคือ จะมีคุณค่าทางโภชนาการสูง โดยเฉพาะปริมาณแคลเซียมและก่อนที่ปูจะลอกคราบ 2 วันปูจะไม่กินอาหารทำให้กระเพาะอาหารสะอาด (นงนุช, 2548)

ช่วงเวลาที่ปูลอกคราบ

ส่วนใหญ่ปูม้ามีเปอร์เซ็นต์ในการลอกคราบสูง (80 %) ช่วงหลังเวลา 18.00 – 01.00 น. จึงควรเฝ้าระวังช่วงเวลาดังกล่าวเป็นพิเศษ ขณะที่ปูทะเลมีสัดส่วนการลอกคราบตอนกลางคืน 60 เปอร์เซ็นต์ และกลางวัน 40 เปอร์เซ็นต์ ทำให้ต้องทำการเฝ้าระวังอยู่ตลอด 24 ชั่วโมง (บุญรัตน์, 2550)

ผลของความเค็มต่อการพัฒนาการเจริญเติบโต และการลอกคราบ

ระดับความเค็มมีอิทธิพลต่อการพัฒนา การเจริญเติบโต การลอกคราบ สัตว์ดังกล่าวนี้ต้องทำการลอกคราบเพื่อการเจริญเติบโต การลอกคราบบ่อยๆส่งผลให้มีการเจริญเติบโตเร็วขึ้น ในทางตรงกันข้าม การไม่ลอกคราบหรือลอกคราบช้า สัตว์ก็จะโตช้าหรือมีการพัฒนาการช้า หากไม่มีการลอกคราบเป็นเวลานานก็จะส่งผลให้สัตว์เครียดและตายในที่สุด ระดับความเค็มที่เหมาะสมต่อปัจจัยดังกล่าวต่อสัตว์กลุ่มครัสเตเชียแต่ละชนิดนั้น จะมีความแตกต่างกันไป หรือในสัตว์ชนิดเดียวกันก็ยังคงมีความแตกต่างกันไปตาม

กระบวนการพัฒนา การตามวัยและเพศ ทั้งนี้เนื่องจากความเค็มน้ำจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อระบบสมดุลเกลือในร่างกายของสัตว์กลุ่มนี้ หรือความแตกต่างที่เกิดขึ้นนั้นเนื่องจากสัตว์แต่ละชนิด เพศและวัย มีระบบการพัฒนารวมและมีระบบสมดุลเกลือแร่ที่แตกต่างกัน ไปจึงส่งผลให้ไปควบคุมกลไกทางสรีระเคมีแตกต่างกัน และส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตในที่สุด (Mantel and Farmer, 1983) ความเค็มน้ำมีผลต่อการลอกคราบ น้อยมากสำหรับสัตว์ที่อาศัยอยู่ในทะเลหรือน้ำจืด โดยตรงแต่จะมีผลต่อการลอกคราบของสัตว์ที่อาศัยอยู่ในน้ำกร่อยมาก (ประจวบ, 2537) ความเค็มมีผลต่อการพัฒนาการของลูกปู คือความเค็มมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตในระยะ Zoea โดยจะมีอัตราการรอดตายสูง เมื่ออยู่ในน้ำเค็ม 17.5 ส่วนในพัน pH 7.8 ลูกปูในระยะ Megalopa จะมีระยะพัฒนาการ 11-12 วัน ในระดับความเค็มน้ำ 29-34 ส่วนในพัน แต่ความเค็มของน้ำลดลงอยู่ในช่วง 21-22 ส่วนในพัน จะใช้เวลาในการพัฒนาการเพียง 7-8 วัน แต่เมื่อลูกปูเข้าสู่ระยะที่เป็นตัว ความเค็มน้ำช่วง 21-22 ส่วนในพัน จะทำให้ปูมีการเจริญเติบโตเร็วกว่าที่ระดับ 25-26 ส่วนในพัน (ชลธิ, 2538) ปู *Callinectes sapidus* เติบโตในความเค็มสูงและต่ำไม่มีผลต่อน้ำหนัก ความหนาและความแน่นของกระดอง ความเค็มมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการลอกคราบสำหรับสัตว์ที่อาศัยอยู่ในน้ำกร่อย (Passano, 1960) เพศปูไม่ใช่ปัจจัยหลักที่มีผลต่อระยะเวลาการลอกคราบทั้งวงจร ยกเว้นเมื่อปูเพศเมียเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์แต่อิทธิพลหลักมาจากขนาดของปูเป็นตัวสำคัญ ปูขนาดเล็กใช้เวลาในการลอกคราบสั้นกว่าปูขนาดใหญ่ คือ ปูที่มีขนาด 10-20 ตัวต่อกิโลกรัม มีระยะวงจรการลอกคราบ 20-25 วัน รวมถึงความเค็ม น้ำ อาหาร และความสมบูรณ์ของปูที่เลี้ยง (บุญรัตน์ และ ปภาศิริ, 2548)

2.6 อุดกบาลผสมพันธุ์และวางไข่

สำหรับอูดกบาลวางไข่ผสมพันธุ์ของปูทะเลนั้น อยู่ในช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคมและพบแม่ปูจะมีไข่ในระหว่างเดือนกันยายน-ตุลาคม ปูดำมีไข่ชุกชุมระหว่างเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม รายงานว่า ปูทะเลสามารถวางไข่ได้ตลอดทั้งปี โดยจะวางไข่ชุกชุมที่สุดในระหว่างเดือนสิงหาคม-ธันวาคม ไข่ของปูทะเลจะมีสีส้มแดง เมื่อไข่แก่ขึ้นจะเป็นสีน้ำตาลเกือบดำ ซึ่งถูกปล่อยออกมานอกกระดองบริเวณใต้จับปีง ไข่นอกกระดองของปูทะเลมีน้ำหนัก ประมาณ 45.33 กรัม มีจำนวนประมาณ 1,863,859 ฟอง (สุกชัย, 2543)

2.7 สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อปูทะเล

อุณหภูมิ (Temperature) เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดกว่าปัจจัยอื่นๆ ของสภาพแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิทำให้ขบวนการทางเคมีในเนื้อเยื่อของสัตว์เปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน และการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติทาง physic อื่น ๆ ย่อมขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ และอุณหภูมิมีอิทธิพลต่อการผสมพันธุ์ การวางไข่ การฟักไข่ การหาอาหาร และการเจริญเติบโต ของสัตว์น้ำ

ความเค็ม (Salinity) เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสัตว์น้ำ การเปลี่ยนแปลงของความเค็มของน้ำทะเลจะกระทบกระเทือนต่อสัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ ตลอดไปถึงความถ่วงจำเพาะของน้ำและการเปลี่ยนแปลงของ Osmotic pressure ซึ่งปริมาณของเกลือที่มีอยู่ใน cell ของสัตว์น้ำเค็มพอๆ กับที่มีอยู่ในทะเล ถ้าหากว่ามัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เคลื่อนที่ไปในน้ำที่มีความเค็มต่างจากที่มันอยู่ มันก็จะปรับตัวให้เข้ากับความเค็มอันนั้นได้ สัตว์ในน้ำจืดส่วนมาก การลดลงของความเค็มของน้ำครั้งแรกนั้น ความเค็มใน cell ของสัตว์ก็ลดลงด้วย เมื่อถึงขีดจำกัดแล้ว Osmoregulation ก็จะเข้ามาเกี่ยวพันในการลดลงของความเค็มของน้ำอย่างมาก ความสามารถในการทนทานต่อความเค็มของน้ำของสัตว์น้ำแตกต่างกันไปตามสัตว์น้ำแต่ละชนิด สำหรับลูกปูทะเลมีรายงานเกี่ยวกับอิทธิพลของความเค็มที่มีต่อการเจริญเติบโตของลูกปูทะเลว่าในน้ำที่มีความเค็ม 29 – 33 ส่วนในพันตัวอ่อนชั้น zoea จะใช้เวลาประมาณ 18 วัน จึงจะกลายเป็นตัวอ่อนชั้น megalopa และจากขั้นนี้จะใช้เวลา 11 – 12 วัน จึงจะวิวัฒนาการเป็นลูกปู (First stage crab) ต่อไป แต่สำหรับในน้ำที่มีความเค็ม 21 – 27 ส่วนในพันแล้ว ตัวอ่อนชั้น megalopa จะใช้เวลาเพียง 7 วัน ในการวิวัฒนาการไปเป็นลูกปูและเมื่อน้ำมีความเค็ม 8 – 10 ส่วนในพัน ปูจะโตขึ้นตามบ่อ เมื่อถ่ายน้ำทะเลเข้าไปใหม่ให้ความเค็มสูงขึ้น ปรากฏว่าปูไม่ได้โตตามขอบบ่ออีก ความเค็มในบริเวณแหล่งน้ำจืดที่พบปูทะเลจะมีความผันแปรค่อนข้างมาก คือ อยู่ในช่วงประมาณ 10 – 36 ส่วนในพัน (บรรจง และบุญรัตน์, 2545)

2.8 รูปแบบการเลี้ยงปูทะเล

การเลี้ยงปูทะเลมี 2 รูปแบบดังนี้

1. การเลี้ยงปูทะเลโดยการขุนในบ่อดิน เป็นการนำปูโพรก และปูที่มีไข่อ่อน ขนาด 3-4 ตัว/กก. มาขุนเลี้ยงให้กินอาหารอย่างเต็มที่ เป็นระยะเวลา 25 – 30 วัน จนมีเนื้อแน่น หรือมีไข่แก่ โดยการเลี้ยงปูโพรกเป็นปูเนื้อ และปูไข่

2. การเลี้ยงปูทะเลโดยการอนุบาลลูกปู เป็นการนำปูขนาดเล็ก มีน้ำหนักน้อย ขนาด 5-10 ตัว/กก. มาเลี้ยงเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป ปูจะโตขึ้นโดยการลอกคราบ จนได้ปูขนาด 3 – 4 ตัว/กก. มีเนื้อแน่นหรือมีไข่แก่ (สุภาพ และทวีศักดิ์, 2534)

การเลือกพื้นที่เลี้ยงปูทะเล

1. แหล่งน้ำ พื้นที่ที่ต้องอยู่ใกล้แหล่งน้ำที่มีความเค็มอยู่ในช่วง 10 – 30 ส่วนในพัน ส่วนเป็นบริเวณที่ได้รับอิทธิพลจากการขึ้น – ลงของน้ำทะเล โดยที่ขณะน้ำขึ้นสูงสุด ระดับน้ำจะไม่ท่วมบ่อและน้ำทะเลลงต่ำก็สามารถระบายน้ำออกจากบ่อเลี้ยงให้แห้งได้

2. สภาพดิน สภาพดินที่เหมาะสมกับการเลี้ยงปู อันดับแรกที่ต้องพิจารณาคือ ดินเหนียวรองลงเหนียวปนทราย เพราะสามารถกักเก็บน้ำได้ดี

3. แหล่งพันธุ์ พื้นที่เลี้ยงต้องเป็นแหล่งที่ใกล้แหล่งพันธุ์ สามารถจัดหาพันธุ์ปูทะเลได้สะดวก

4. ไฟฟ้า และการคมนาคม ควรเลือกสถานที่ที่มีไฟฟ้า ซึ่งช่วยให้สามารถติดตั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ การเลี้ยง เช่น เครื่องสูบน้ำ หรืออุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ รวมทั้งช่วยในด้านแสงสว่าง ส่วนด้านการคมนาคม ต้องสะดวก ขนส่งระยะใกล้ จะทำให้ลดต้นทุนในการผลิตได้

5. สถานที่ควรตั้งอยู่ห่างจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ปล่อยของเสียลงแหล่งน้ำ (ไชย, 2546 ; พิรัชชัย, 2546)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์

3.1.1 เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์

1. บ่อดิน จำนวน 1บ่อ
2. เครื่องสูบน้ำ พร้อมท่อสูบน้ำ จำนวน 1 ชุด
3. อุปกรณ์ในการให้อาหาร
4. อาหารทดลอง
5. อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการ ได้แก่ อุปกรณ์เครื่องแก้ว และเครื่องมืออุปกรณ์ในการวิเคราะห์คุณภาพน้ำ
6. อุปกรณ์ในการวัดขนาดและชั่งน้ำหนักปู
7. อุปกรณ์เก็บอาหาร
8. อุปกรณ์ในการตรวจคุณสมบัติของน้ำ ได้แก่ pH meter, DO meter
9. ลูกพันธุ์ปูทะเล

สารเคมี

- สารเคมีต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณสมบัติของน้ำ
- สารเคมีต่างๆ ที่ใช้ในการเตรียมบ่อ

3.2 การเตรียมการทดลอง

3.2.1 ขั้นตอนการเตรียมบ่อทดลอง

- การเตรียมบ่อทดลอง โดยใช้บ่อดิน(บ่อกึ่งร้างที่เลิกใช้งาน) จำนวน 1 บ่อ ใช้รถแทรกเตอร์ปรับสภาพพื้นบ่อ และบริเวณคันบ่อ
- ใช้ovníกันเป็นรูปสี่เหลี่ยมในบ่อดิน ขนาด 6x4x2 เมตร จำนวน 18 ชุด
- หว่านปูนขาว ในอัตรา 60 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อปรับสภาพดิน และฆ่าเชื้อโรคหลังจากนั้นตากบ่อทิ้งไว้ 5 วัน และปล่อยน้ำเข้าบ่อสูง ประมาณ 1 เมตร

3.2.2 การเตรียมพันธุ์ปู

- การเตรียมปูทดลอง โดยใช้ปูขนาด 100-200 กรัม มาทำการปล่อยเลี้ยงในบ่อดิน ในอัตรา 5 ตัว/ตารางเมตร (1ชุด ปล่อย 120 ตัว) ให้อาหารปลาสด 7 เปอร์เซ็นต์/น้ำหนัก วันละครั้ง เวลา 17.00 – 18.00 น. โดยการให้ปลาสดสับเป็นชิ้นเล็กๆ ขนาด 1-2 นิ้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3 การเตรียมวัสดุหลบซ่อน

- ไม้ไผ่ใช้ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 10 เซนติเมตรขึ้นไป มาตัดเป็นท่อนโดยมีความยาวท่อนละ 30 เซนติเมตร และนำวางในบ่อมีระยะห่างกัน 1 เมตร ตามชุดการทดลอง
- ยางรถยนต์ โดยนำวางในบ่อมีระยะห่างกัน 1 เมตร ตามชุดการทดลอง

3.3 การวางแผนการทดลอง

โดยทำการวางแผนการทดลองแบบสุ่มตลอด (Completely Randomized Design ;CRD) แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ชุดการทดลองๆ ละ 6 ซ้ำ ดังนี้คือ

ชุดการทดลองที่ 1 ไม้ไผ่วัสดุหลบซ่อนในบ่อ (ชุดควบคุม)

ชุดการทดลองที่ 2 ใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลบซ่อน

ชุดการทดลองที่ 3 ใช้ยางรถยนต์ (เก่า) เป็นวัสดุหลบซ่อน

3.4 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

1. จับสลากเพื่อทำการสุ่มกระชัง
2. ชั่งน้ำหนักปู และวัดความกว้างกระชัง สุ่มนับปูใส่บ่อดินตามชุดการทดลอง
3. ตรวจสอบคุณสมบัติของน้ำ ได้แก่ อุณหภูมิ, ปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำความเป็นกรด-ด่าง, ความเป็นด่าง, ความเค็ม, แอมโมเนีย, ไนโตรที่
4. ให้อาหารปู ตามชุดการทดลองในอัตรา 7 เปอร์เซ็นต์ วันละ 1 ครั้ง คือเวลา 17.00–18.00 น.
5. เปลี่ยนน้ำประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ ทุก 7 วัน
6. ตรวจสอบคุณสมบัติของน้ำ ทุกวัน ได้แก่ อุณหภูมิ, ปริมาณออกซิเจน, ความเป็นกรดเป็นด่าง, ความเค็ม และตรวจสอบความเป็นด่าง, ไนโตรที่ และปริมาณแอมโมเนีย ทุก 7 วัน
7. เก็บข้อมูลการเจริญเติบโต, อัตราการรอดตาย และผลผลิตเดือนละครั้ง ตามวิธีของ A.O.A.C. (1984) ดังนี้คือ

7.1 การเจริญเติบโต (Growth)

น้ำหนักเพิ่ม (กรัม) = น้ำหนักสุดท้าย - น้ำหนักเริ่มต้น

ความกว้างกระชังเพิ่ม (เซนติเมตร) = ความกว้างกระชังสุดท้าย - ความกว้างกระชังเริ่มต้น

น้ำหนักเพิ่มต่อวัน = $\frac{\text{น้ำหนักเมื่อสิ้นสุดการทดลอง} - \text{น้ำหนักเริ่มต้น}}{\text{เวลา(วัน)}}$

เวลา(วัน)

7.2 อัตราการรอดตาย (Survival rate)

= $\frac{\text{จำนวนปูเมื่อสิ้นสุดการทดลอง}}{\text{จำนวนปูเมื่อเริ่มต้นการทดลอง}} \times 100$

จำนวนปูเมื่อเริ่มต้นการทดลอง

7.3 อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ (FCR)

$$= \frac{\text{น้ำหนักอาหารที่กินทั้งหมด}}{\text{น้ำหนักเมื่อสิ้นสุดการทดลอง}}$$

8. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์หาความแตกต่างทางสถิติ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's new multiple rang test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3.5 สถานที่ทำการทดลอง

บ้านบางใหญ่ ม.6 ตำบลทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร 8100

บทที่ 4

ผลและการวิจารณ์ผลการวิจัย

ผลการทดลอง

จากการทดลองเลี้ยงปูทะเลในระยะเวลา 4 เดือน ในน้ำที่มีระดับความเค็ม 15 ส่วนในพัน โดยทำการเลี้ยงปูทะเลในบ่อดินที่มีวัสดุหลบซ่อนต่างกัน โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ชุดการทดลอง (Treatments) ชุดการทดลองๆ ละ 6 ซ้ำ (Replications) คือ ชุดการทดลองที่ 1 ไม่ใส่วัสดุหลบซ่อน (ชุดควบคุม) ชุดการทดลองที่ 2 ใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลบซ่อน ชุดการทดลองที่ 3 ใช้ยางรถยนต์(เก่า)เป็นวัสดุหลบซ่อน ได้ผลการทดลองดังนี้

4.1 การเจริญเติบโต (Growth)

4.1.1 น้ำหนักเพิ่มเฉลี่ย (average weight gain)

เมื่อสิ้นสุดการทดลอง พบว่าวัสดุหลบซ่อนไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตด้านน้ำหนักเฉลี่ยของปูทะเล โดยการเลี้ยงปูทะเลที่ใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลบซ่อน มีน้ำหนักเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นสูงสุดเท่ากับ 194.94 กรัม ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$) กับที่ใช้ยางรถยนต์(เก่า)เป็นวัสดุหลบซ่อน และการเลี้ยงปูทะเลที่ไม่ใส่วัสดุหลบซ่อน(ชุดควบคุม) ซึ่งน้ำหนักเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นเท่ากับ 189.94 และ 182.21 กรัม ตามลำดับ (ตารางที่ 4.1 , ภาพที่ 4.1 , 4.2)

4.1.2 ความกว้างกระดองเพิ่มเฉลี่ย (average internal carapace width)

เมื่อสิ้นสุดการทดลอง พบว่าวัสดุหลบซ่อนไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตด้านความกว้างกระดองเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของปูทะเล โดยการเลี้ยงปูทะเลที่มีการใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลบซ่อน มีความกว้างกระดองเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นสูงสุดเท่ากับ 2.74 เซนติเมตร ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$) กับการเลี้ยงปูทะเลโดยใช้ยางรถยนต์(เก่า)เป็นวัสดุหลบซ่อน และการเลี้ยงปูทะเลที่ไม่ใส่วัสดุหลบซ่อน(ชุดควบคุม) ซึ่งมีความกว้างกระดองเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นเท่ากับ 2.73 และ 2.70 เซนติเมตร ตามลำดับ ((ตารางที่ 4.2 , ภาพที่ 4.3, 4.4)

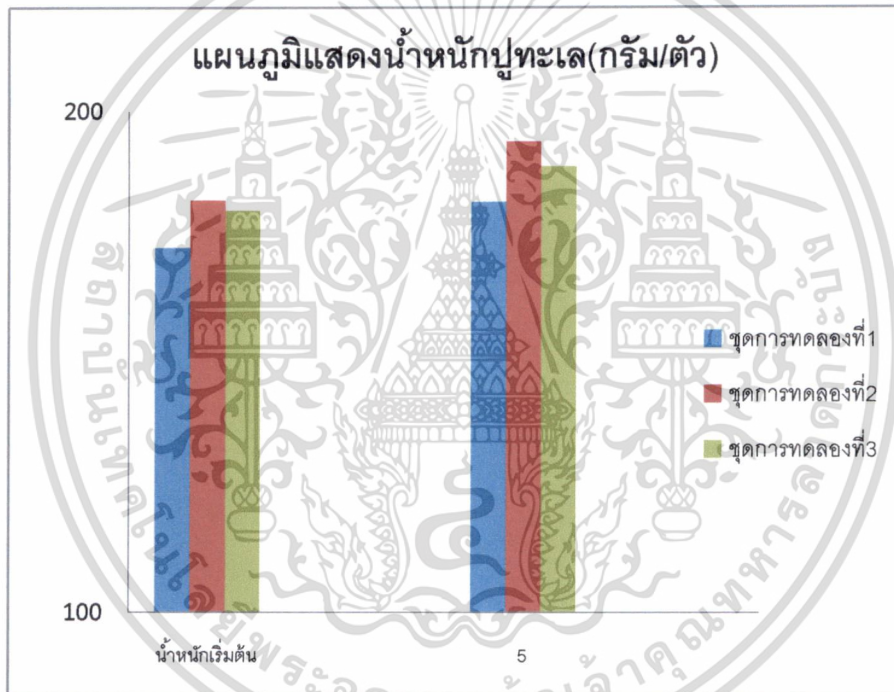
4.1.3 น้ำหนักเพิ่มต่อวัน (daily weight gain)

เมื่อสิ้นสุดการทดลอง พบว่าวัสดุหลบซ่อนไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตด้านน้ำหนักเพิ่มต่อวันของปูทะเล โดยการเลี้ยงปูทะเลที่มีการใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลบซ่อน มีน้ำหนักเพิ่มต่อวันสูงสุดเท่ากับ 1.61 กรัม/ตัว ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$) กับการเลี้ยงปูทะเล โดยใช้ยางรถยนต์(เก่า)เป็นวัสดุหลบซ่อน และการเลี้ยงปูทะเลที่ไม่ใส่วัสดุหลบซ่อน(ชุดควบคุม) ซึ่งมีน้ำหนักเพิ่มต่อวัน เท่ากับ 1.57 และ 1.51 กรัม/ตัว ตามลำดับ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.1 น้ำหนักที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ย (กรัม/ตัว) ของปูทะเลในการเลี้ยงที่มีวัสดุหลบซ่อนต่างกัน
ระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน

ชุดการทดลอง	น้ำหนักเริ่มต้นเฉลี่ย (กรัม) ^{ns}	น้ำหนักที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ย (กรัม) ^{ns}
1	172.78±6.70	182.21±9.46
2	182.31±5.68	194.33±4.58
3	180.29±4.34	189.94±5.97

หมายเหตุ ns คือ non-significant แสดงความไม่แตกต่างกันทางสถิติ($p>0.05$)

ภาพที่ 4.1 แผนภูมิแสดงน้ำหนักปูทะเลระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.2 แสดงน้ำหนักปูทะเลระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน

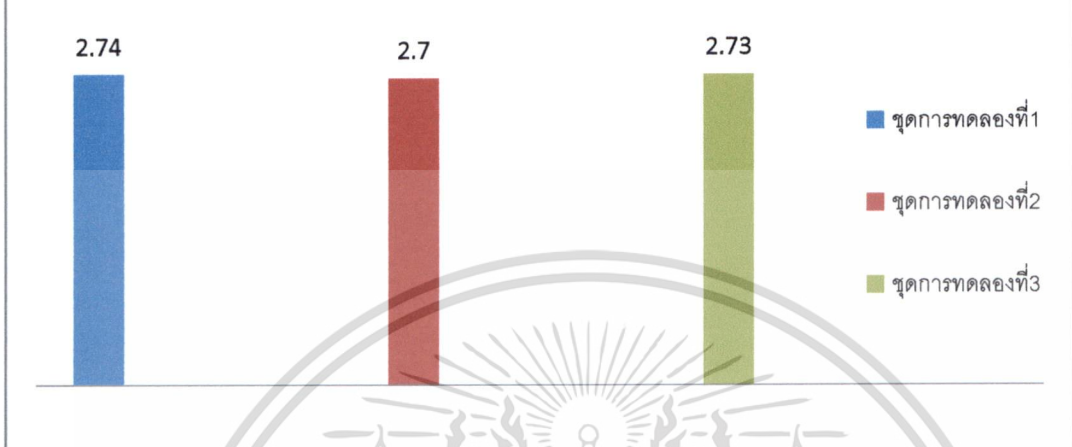
ตารางที่ 4.2 ความกว้างกระดองเพิ่มเฉลี่ย (เซนติเมตร/ตัว) ของปูทะเลในการเลี้ยงที่มีวัสดุหลบซ่อนต่างกันระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน

ชุดการทดลอง	ความกว้างกระดองเริ่มต้นเฉลี่ย (เซนติเมตร) ^{ns}	ความกว้างกระดองเพิ่มขึ้นเฉลี่ย (เซนติเมตร) ^{ns}
1	8.81± 0.32	2.74±0.61
2	9.11± 0.43	2.70±0.25
3	9.03± 0.76	2.73±0.53

หมายเหตุ ns คือ non-significant แสดงความไม่แตกต่างกันทางสถิติ($p>0.05$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดงความกว้างกระดองเพิ่มเฉลี่ย
(เซนติเมตร/ตัว)

ภาพที่ 4.3 แผนภูมิแสดงความกว้างกระดองเพิ่มเฉลี่ยปูทะเลระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน

ภาพที่ 4.4 แสดงความกว้างของกระดองปูทะเลระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 น้ำหนักเพิ่มต่อวันของปูทะเลในการเลี้ยงที่มีวัสดุหลบซ่อนต่างกันระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน

ชุดการทดลอง	น้ำหนักเพิ่มต่อวัน(กรัม/ตัว) ^{ns}
1	1.51±0.04
2	1.61±0.16
3	1.57±0.09

หมายเหตุ ns คือ non-significant แสดงความไม่แตกต่างกันทางสถิติ($p>0.05$)

4.2 อัตราการรอดตาย

เมื่อสิ้นสุดการทดลองพบว่าวัสดุหลบซ่อนมีผลต่ออัตราการรอดตายของปูทะเล โดยการเลี้ยงปูทะเลที่มีการใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลบซ่อน มีอัตราการรอดตายสูงสุด เท่ากับ 69.83 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งแตกต่างกันทางสถิติ ($p<0.05$) กับการเลี้ยงปูทะเล โดยใช้ยางรถยนต์(เก่า)เป็นวัสดุหลบซ่อน และการเลี้ยงปูทะเลที่ไม่ใส่วัสดุหลบซ่อน(ชุดควบคุม) ซึ่งมีอัตราการรอดตาย เท่ากับ 58.33 และ 45.66 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 อัตราการรอดตาย (เปอร์เซ็นต์) ของปูทะเลในการเลี้ยงที่มีวัสดุหลบซ่อนต่างกัน

ชุดการทดลอง	อัตราการรอดตาย (เปอร์เซ็นต์)
1	45.66±5.08 ^c
2	69.83±8.33 ^a
3	58.33±9.61 ^b

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษร a b c กำกับต่างกันในแนวตั้งมีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p<0.05$)

4.3 อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ (FCR)

เมื่อสิ้นสุดการทดลอง พบว่าวัสดุหลบซ่อนไม่มีผลต่ออัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อของปูทะเล โดยการเลี้ยงปูทะเลที่มีการใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลบซ่อน มีอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อดีที่สุด เท่ากับ 5.44 ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$) กับการเลี้ยงปูทะเล โดยใช้ยางรถยนต์(เก่า)เป็นวัสดุหลบซ่อน และการเลี้ยงปูทะเลที่ไม่ใส่วัสดุหลบซ่อน(ชุดควบคุม) ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ เท่ากับ 5.51 และ 5.50 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อของปูทะเลในการเลี้ยงที่มีวัสดุหลบซ่อนต่างกัน

ชุดการทดลอง	อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ ^{ns}
1	5.50±0.57
2	5.44±0.55
3	5.51±0.48

หมายเหตุ ns คือ non-significant แสดงความไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$)

4.4 ปริมาณผลผลิต

ผลผลิต (น้ำหนักรวม)ของปูที่เลี้ยงเมื่อสิ้นสุดการทดลองพบว่า ปูที่เลี้ยงโดยไม่ใส่วัสดุหลบซ่อน(ชุดควบคุม) ได้ผลผลิตทั้งหมด 77.74 กิโลกรัม ปูทะเลที่มีการใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลบซ่อน(ชุดการทดลองที่ 2) ผลผลิตทั้งหมด 126.17 กิโลกรัม และปูทะเลที่เลี้ยง โดยใช้ยางรถยนต์(เก่า)เป็นวัสดุหลบซ่อน(ชุดการทดลองที่ 3) ผลผลิตทั้งหมด 103.29 กิโลกรัม (ภาพที่ 4.5)

ภาพที่ 4.5 แสดงเปรียบเทียบปูขนาดต่าง ๆ ระยะเวลาการเลี้ยง 4 เดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 คุณสมบัติของน้ำ

พบว่า คุณสมบัติของน้ำที่วัดได้อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำ มีบางช่วงที่คุณภาพน้ำเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพอากาศ โดยพบว่าปริมาณออกซิเจนที่ละลายน้ำมีค่าอยู่ระหว่าง 5.05-7.18 มิลลิกรัม/ลิตร ความเค็มอยู่ในช่วง 15- 28 ส่วนในพัน, ความเป็นกรด-ด่าง มีค่าอยู่ระหว่าง 7.66-8.40 อุณหภูมิมีค่าอยู่ระหว่าง 28.9-29.2 องศาเซลเซียส ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ตีเหมาะสมต่อการกินอาหารของสัตว์น้ำ ค่าความเป็นด่าง, ค่าแอมโมเนีย และค่าไนไตรท์ ก็อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมต่อการเติบโตของสัตว์น้ำ คือมีค่า 117.00 – 148.00 , 0.001-0.042 และ 0.001-0.003 มิลลิกรัมต่อลิตร

4.6 วิจารณ์ผลการทดลอง

จากการศึกษาแนวทางการเพิ่มผลผลิตปูทะเลโดยใช้วัสดุหลบซ่อนต่างกัน ซึ่งพบว่าการใช้วัสดุหลบซ่อนในบ่อ มีผลทำให้การเจริญเติบโต และอัตราการรอดตาย ของปูสูงขึ้น ในการทดลองปรากฏว่า การเลี้ยงปูทะเลในชุดการทดลองที่ 2 (ใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลบซ่อน) มีน้ำหนักเฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงสุด เท่ากับ 194.33 กรัม (น้ำหนักรวมเฉลี่ย 376.64 กรัม/ตัว) และอัตราการรอดตาย 69.83 เปอร์เซ็นต์ เช่นเดียวกับ อัมพร(2550) ทำการทดลองเลี้ยงปูม้าในบ่อดิน โดยใช้ท่อพีวีซี และกล่องพลาสติก เป็นวัสดุหลบซ่อน เลี้ยงเป็นเวลา 6 เดือน พบว่าปูม้า มีการเจริญเติบโต และอัตราการรอดตายสูงกว่าชุดควบคุม (ไม่ใช้วัสดุหลบซ่อนมีการเจริญเติบโตเฉลี่ย เท่ากับ 98.59 , 98.00 และ 94.37 กรัม/ตัว ตามลำดับ และมีอัตราการรอดตาย เท่ากับ 70.03 , 68.73 และ 42.70 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และ สุภาพ(2534) ทำการทดลองเลี้ยงปูทะเลในบ่อดินรายงานว่าถ้าปล่อยปูที่มีขนาดเล็กลงเลี้ยงจะใช้ระยะเวลาการเลี้ยงนาน ควรปล่อยปูที่มีขนาด 120-200 กรัมเพื่อ ได้ผลผลิตปูขนาดใหญ่มากขึ้น เมื่อดูค่าความกว้างของกระดองในการทดลองครั้งนี้ พบว่าความกว้างของกระดองเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 11.55-11.81 เซนติเมตร (เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2.70 -2.74 เซนติเมตร) ซึ่งสอดคล้อง กับ บรรจง (2545) รายงานว่า ความกว้างของกระดอง ที่ 9.00-11.90 เซนติเมตรปูจะมีน้ำหนักเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 140-450 กรัม/ตัว อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ พบว่า วัสดุหลบซ่อนไม่มีผลต่ออัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อของปูทะเล โดยการเลี้ยงปูทะเลที่มีการใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลบซ่อน มีอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อดีที่สุด เท่ากับ 5.44 ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$) กับการเลี้ยงปูทะเลโดยใช้ยางรถยนต์(เก่า)เป็นวัสดุหลบซ่อน และการเลี้ยงปูทะเลที่ไม่ใช้วัสดุหลบซ่อน(ชุดควบคุม) ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ เท่ากับ 5.51 และ 5.50 ตามลำดับ ซึ่งในการปล่อยปูลงเลี้ยงในบ่อ ใช้ปูที่มีน้ำหนักใกล้เคียงกัน และให้อาหารวันละครั้ง เมื่อสิ้นสุดการทดลองพบว่า การเจริญเติบโตของปูที่เลี้ยงมีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งวัสดุหลบซ่อนไม่มีผลต่อการกินอาหารของปู ซึ่งปกติปูจะกินอาหารช่วงพระอาทิตย์ตกดิน (บรรจง,2551) จึงไม่ส่งผลต่ออัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อของปูที่เลี้ยง อัตราการรอดตายเฉลี่ยของปูทะเลในแต่ละชุดการทดลองอยู่ที่ 45.66, 69.83 และ 58.33 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ โดยการเลี้ยงปูทะเลที่มีการใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลบซ่อนมีอัตราการรอดตายสูงสุด ซึ่งแตกต่างกันทางสถิติ ($p<0.05$) กับการเลี้ยงปูทะเลโดยใช้ยางรถยนต์(เก่า)เป็นวัสดุหลบซ่อน และการเลี้ยง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปุ๋ยมะพร้าวที่ไม่ใส่วัสดุหลบซ่อน(ชุดควบคุม) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ อัมพร และคณะ(2550) ในการเลี้ยง ปุ๋ยหมักในบ่อดินพบว่า อัตราการรอดตายของปุ๋ยหมักที่ใส่วัสดุหลบซ่อนสูงกว่าอัตราการรอดตายของปุ๋ยที่ไม่ใส่ วัสดุหลบซ่อน สาเหตุหนึ่งที่ทำให้อัตราการรอดตายต่ำในชุดการทดลองที่ไม่มีวัสดุหลบซ่อน เนื่องจากใน ระหว่างการเลี้ยงปุ๋ยมีการกินกันเองในช่วงลอกคราบ

ด้านผลผลิต (น้ำหนักรวม)ของปุ๋ยที่เลี้ยงเมื่อสิ้นสุดการทดลองพบว่า ปุ๋ยที่เลี้ยงโดยไม่ใส่วัสดุหลบซ่อน (ชุดควบคุม) ได้ผลผลิตทั้งหมด 77.74 กิโลกรัม ปุ๋วมะพร้าวที่มีการใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลบซ่อน(ชุดการทดลองที่ 2) ผลผลิตทั้งหมด 126.17 กิโลกรัม และปุ๋ยมะพร้าวที่เลี้ยงโดยใช้ยางรถยนต์(เก่า)เป็นวัสดุหลบซ่อน(ชุดการ ทดลองที่ 3) ผลผลิตทั้งหมด 103.29 กิโลกรัม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปริมาณผลผลิตขึ้นอยู่กับอัตราการรอดของ ปุ๋ย และน้ำหนักของปุ๋ยที่ปล่อยเลี้ยงลงในบ่อ ดังที่ สุภาพ(2534) ได้ความคิดเห็นว่าการเลี้ยงปุ๋ยในบ่อดินควรใช้ปุ๋ย ที่มีขนาดตั้งแต่ 120-200 กรัม เพื่อ ได้ผลผลิตปุ๋ยขนาดใหญ่มากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการทดลอง.แนวทางการเพิ่มผลผลิตปุ๋ยมะเดื่อในบ่อดิน โดยใช้วัสดุหีบหมักต่างกัน โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 4 ชุดการทดลอง ชุดการทดลองๆ ละ 3 ซ้ำ รวม 18 หน่วยการทดลอง ทำการเลี้ยงในระดับความเค็มที่ 15-28 ส่วนในพัน ปรากฏว่า วัสดุหีบหมักมีผลต่อผลผลิตปุ๋ยมะเดื่อ ซึ่งมีผลต่ออัตราการรอดตายเฉลี่ยของปุ๋ยมะเดื่อ วัสดุหีบหมักที่มีผลทำให้ปุ๋ยมะเดื่อมีอัตราการรอดตายสูงสุดคือ การใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหีบหมัก มีอัตราการรอดตาย เท่ากับ 69.83 เปอร์เซ็นต์ จะเห็นได้ว่าอัตราการรอดตายของปุ๋ยมะเดื่อเป็นตัวแปรสำคัญต่อปริมาณผลผลิต หากปุ๋ยมะเดื่อมีอัตราการรอดตายที่สูงก็จะส่งผลให้ได้ผลผลิตสูงขึ้นตามไปด้วยจึงควรใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหีบหมักในการเลี้ยงปุ๋ยมะเดื่อ ซึ่งเป็นแนวทางการเพิ่มผลผลิตปุ๋ยมะเดื่ออีกทางหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำความสะอาดวัสดุหีบหมัก และนำไปตากแดดให้แห้งสนิทก่อนนำมาใช้เพื่อป้องกันเชื้อรา
2. ควรมีการทำความสะอาดวัสดุหีบหมักหลังจากเลี้ยงไปได้ 1 เดือน เพราะอาจเกิดการหมักของเศษอาหาร และปุ๋ยที่เลี้ยงติดเชื้อได้

เอกสารอ้างอิง

ไชย ส่องอาชีพ. 2546. ปูทะเล เลี้ยงง่าย ขายคล่อง. วารสารเทคโนโลยีชาวบ้าน (15)314 :

94-95

นิวัตร์ ธรรมภิบาล. 2548. เทคนิคการเลี้ยงปูม้าในบ่อดิน. วารสารรักษ์เกษตรกร (4)44 : 102-104

บรรจง เทียนสงฆ์ และมีบุญรัตน์ ประทุมชาติ. 2545.ปูทะเล : ชีวิตวิทยาการอนุรักษ์ทรัพยากรและการเพาะเลี้ยงในเชิงพาณิชย์แบบยั่งยืน. ภาควิชาวาริชศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.ชลบุรี 264 หน้า.

บรรจง เทียนสงฆ์. 2551.ถอดรหัสปูม้า. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) 192 หน้า.

พีรศิษฐ์ สมแก้ว. 2546. วิธีการเลี้ยงปูทะเลให้ตรงตามความต้องการของตลาด. วารสารรักษ์เกษตรกร (3)26 : 88-91

รัชฎา ขาวหนูนา และสำรวย ชุมวรฐายี. 2540. การเลี้ยงปูทะเล(*Scylla serrata*) ให้มีไข่นอกกระดองในบ่อดิน. วารสารการประมง (50)5 : 375-382

รัชฎา ขาวหนูนา และอนวัณณ์ รัตนโชติ. 2536. การขุ่นปูทะเลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. เอกสารวิชาการฉบับที่ 6 ศูนย์พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งสุราษฎร์ธานี. กรมประมง.20 หน้า

ศุภชัย นิลวานิช. 2538. เพาะปูทะเล งานวิจัยเพื่อมวลชน. วารสารเทคโนโลยีชาวบ้าน (38)133 :62-63

ศุภชัย นิลวานิช. 2538. เพาะปูม้างานวิจัยของกรมประมงเพื่อสร้างรายได้ให้คนไทย. คัมภีร์ชาวบ้าน เลี้ยงสัตว์ทะเล ปลา ปู หอย หมึก เพิ่มรายได้.184 หน้า

สุภาพ ไพโรพนาพงศ์ และทวีศักดิ์ ยังวณิชเศรษฐ์. 2534. การทดลองเลี้ยงปูทะเล.วารสารการประมง (44)3 : 229-332

อัมพร บัวที, ลิขิต ชูชิต และเทพบุตร เวชกามา. 2550. ผลของการใช้ท่อพีวีซีและกล่องพลาสติกเป็นวัสดุหลบซ่อนต่ออัตราการรอดตายอัตราการเติบโตของปูม้า (*Portunus pelagicus*) ที่เลี้ยงในบ่อดิน. สถานีวิจัยประมงคลองวาฬ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Beck, M.W.1995. Size – Specific Shelter Limitation in Stone Crabs : A Test of TheDemographic Bottleneck. Ecology (76) 1 : 968-980

Narejo,N.T.,S.M. Rahmatullah., and M.M. Rashid.2003. Effect of different Shelters onGrowth , Survival and production of Freshwater mud eel,*Monopterus cuchia* (Hamilton) Reared in Cemented Cisterns of BAU, Mymensingh, Bangladesh. Journal of Biological Sciences (20) : 1753-1757

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปูทะเลที่ใช้ทอดลง (นำมาคัดขนาด)

ปูทะเลที่ใช้ทอดลง น้ำหนักเฉลี่ย 100-200 กรัม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การชั่งน้ำหนัก

การวัดขนาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุหลบช่อน (ไม้ไผ่)

วัสดุหลบช่อน (ยางรถยนต์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระชังวางใหม่่อดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข
รายงานสรุปการเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายงานสรุปการเงิน

ชื่อมหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์
ชื่อโครงการ (ไทย) ...แนวทางการเพิ่มผลผลิตปูทะเลในบ่อดินโดยใช้วัสดุหลบซ่อนต่างกัน.....

(อังกฤษ) Improved on Increasing Production of Mud crab *Scylla sarrata* (Forsk.) in Pond
by Using Shelter Different

ชื่อ-สกุลหัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุน/ผู้วิจัย .....อ.ชนากร เหมะสถล.

ระยะเวลาในการดำเนินการ.....1 ปี..ตั้งแต่ .ตุลาคม 2553 ถึงวันที่ กันยายน 2554.....

รายจ่าย

หมวด	รายจ่ายสะสม จากรายงาน ครั้งก่อน	ค่าใช้จ่าย งวดปัจจุบัน	รวมรายจ่าย สะสมจนถึงงวด ปัจจุบัน	งบประมาณ รวมทั้งโครงการ	คงเหลือ (หรือเกิน)
1.ค่าตอบแทน	-	-	-	-	-
2.ค่าจ้าง			47,640	47,640	-
3.ค่าวัสดุ			96,145	96,160	15
4.ค่าใช้จ่าย			35,390	36,200	810
5.ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ไปตระเวนเป็นข้อ ย่อย)					
รวม			179,175	180,000	825

จำนวนเงินที่ได้รับและจำนวนเงินคงเหลือ

จำนวนเงินที่ได้รับ.....80,000.....

งวดที่ 1 .....บาท เมื่อ.....

งวดที่ 2 .....บาท เมื่อ.....

รวม .....บาท .....

ลงนามหัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุน

...../...../.....

ลงนามเจ้าหน้าที่การเงิน

...../...../.....

ประวัตินักวิจัยหัวหน้าโครงการวิจัย

นายธนกร เหมะสถล

Mr. Tanakorn Haemasaton

ตำแหน่ง

อาจารย์ ระดับ 7

หน่วยงานและสถานที่อยู่

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 86160 โทรศัพท์ 0-7750-6411

โทรสาร 0-7759-1445, 0-7759-1446 e-mail: khtanako@kmitl.ac.th

ประวัติการศึกษา

ปีที่จบการศึกษา	ระดับปริญญา	อักษรย่อปริญญา	สาขาวิชาเอก	วิชาเอก	สถาบันการศึกษา	ประเทศ
2549	โท	วท.ม.	การประมง	การประมง	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	ไทย
2538	ตรี	วท.บ.	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	ไทย

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ , อาหารสัตว์น้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ร่วมโครงการวิจัย

นายศิวกร ผลสุขการ

Mr. Sivakorn Polsukkarn

ตำแหน่ง

อาจารย์

หน่วยงานที่สังกัดและที่อยู่

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร หมู่ 6 ตำบลชุมโค
อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 86160 โทรศัพท์และโทรสาร 0-775-0642-2

ประวัติการศึกษา

ปีที่จบการศึกษา	ระดับปริญญา	อักษรย่อปริญญา	สาขาวิชาเอก	วิชาเอก	ชื่อสถาบันการศึกษา	ประเทศ
2543	โท	กศ.ม.	อุตสาหกรรมศึกษา	อุตสาหกรรมศึกษา	มหาวิทยาลัยนเรศวร	ไทย
2538	ตรี	ค.บ.	เทคโนโลยีการเกษตร	การผลิตสัตว์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	ไทย

2.6 สาขาวิชาที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ

การวิจัยทางสังคมศาสตร์ ,การออกแบบผลิตภัณฑ์

ผู้ร่วมโครงการวิจัย

นายอภิชาติ คุรุฑสุวรรณ

Mr. Apichat Krutsuwan

ตำแหน่ง

นักวิชาการเกษตร

หน่วยงานที่สังกัดและที่อยู่

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร หมู่ 6 ตำบลชุมโค
อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 86160 โทรศัพท์และโทรสาร 0-775-0642-2

ประวัติการศึกษา

ปีที่จบการศึกษา	ระดับปริญญา	อักษรย่อปริญญา	สาขาวิชาเอก	วิชาเอก	ชื่อสถาบันการศึกษา	ประเทศ
2543	ตรี	กษ.บ.		สัตวปีก	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	ไทย

สาขาวิชาที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ

สัตวปีก , อาหารสัตว์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้